

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tujje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolje frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12

Telefon št. 34.

Nevredna komedija.

(Dopis z Goriškega.)

Stranka dr. Gregorčičeva, katere se je v poslednjem času za „Slovenskim Listom“ oklenil z odkrito ljubeznijo tudi „Slovenec“, tako, da jej je barva očitna, izigrala je svojo poslednjo karto.

Zadnja „Gorica“ priobčila je oklic, s katerim grof Alfred Coronini naznanja svojim volilcem, da je odložil državnozborni in deželnozborni mandat, in da so ga do tega sklepa poleg običajnega „šibkega zdravja“ dovedli v prvi vrsti „oni neznosni politični odnošaji, posebno v naši ožji domovini, katere je povzročila gospodovalnost, pohlepnost in domišljavost pojedinih oseb, in pa dejstvo, da perfidno počenjanje in vedenje nekaterih maloštevilnih spletkarjev in zdražbarjev pri nekajih rojakih ne le ne nahaja odločne zavrnitve, temveč jim celo ugaja“. To se pravi po domače povedano: gospod grof odlaga mandata, ker se Gregorčičevi stranki še ni posrečilo, spraviti v proslulo goriško narodno mesnico trmoglavega dr. Tumo, in ker se celo še nahajajo goriški rodoljubje, ki branijo tega moža, dobro vedoč, kdo stoji sedaj še nevidno za njegovimi nasprotniki.

Vsa čast in hvala gospodu grofu na njegovih, vzlic vsem slabim slovenskim izkušnjam s tujimi aristokrati nedvomnih zaslugah za slovensko stvar, in naj je ista njegova ljubezen do te stvari še tako kalen vir, — a z ravno navedeno motivacijo svojega koraka je razkril za visokega aristokrata nenavaden nedostatek najnavadnejšega takta, tako da grofu na čast celo dvomim, je-li je ta manifest njegov lastni duševni produkt.

V isti sapi pa priobčuje „Gorica“ tudi komentar temu manifestu iz ust odbora političnega društva „Sloga“, ki zopet kaže izredno dozo — politične neprevidnosti. V tem komentaru, ki glede rovtarskega tona še visoko nadkriljuje grofovski manifest sam, daje namreč odbor „Slogin“ na znanje „slavnim županstvom“, da bodo

gospod grof hitro drugih mislij, čim vsa županstva njegovih volilnih okrajev izrekó njemu zaupnico, hkrati pa nezaupnico onemu dr. Tumi, kateremu se dobi naslednika za vsakim plotom, dočim je grof Coronini le jeden in jedin...

Da sta se grofovo pismo volilcem in ta komentar kuhala ob istem ognju in v istem loncu, na tem bo težko dvomil poznavalec razmer. Logična posledica tega dejstva pa je, da gospod grof sploh ne misli resno odstopiti, da je marveč le posodil svoje doneče ime Gregorčičevi stranki v nelep namen, da s to zadnjo bombo zanesljivo raznese v prah in nič nadležnega Kranjca in ž njim organizujočo se svobodomiselnost stranko. To se toraj vprizarja navadno politično komedijo, pri kateri naj štatisti „slavna županstva“ dosežejo to, česar ni doseglo niti zloglasno odprto pismo goriških deželnih poslancev kolegi dr. Tumi, niti škandalozni izvanredni občni zbor „Slogin“, niti famozno izobčenje dr. Tume iz društva, niti naposled pravi prvotni namen „Centralne posojilnice“, na katerem je bil predsednik grof Coronini pravočasno opozorjen — namreč politično uničenje onih mož, katerima imata zahvaliti dr. Gregorčič in grof Coronini glavni del njune bivše, sedaj pač že nekoliko obledela politične slave.

Moralna in logika dr. Gregorčiča sta že tako jasni, da je namen njegov tudi glede tega zadnjega koraka očiten. Volilce grofa Coroninija — tako sodi ta mož, katerega je včasih svojim očetom nazival dr. Tuma — ne bo težko pregovoriti, da mu, četudi po nepotrebnem, zopet izrekó ono zaupanje, katerega mu ad personam in kot poslancu še nikdar niso zankali, akopprav imajo po ogromni večini o najnovejšem domačem boju izven deželnega in državnega zbora povsem drugo mnenje, nego gospod grof. Saj s to zaupnico ne mislijo volilci dr. Tumi — tako pa ne sodi več dr. Gregorčič, temveč le volilci — niti lasu skriviti. On ima svoj poseben deželnozborni mandat, po državnozbornem mandatu gospoda grofa pa dosedaj tudi še ni stezal rok. Zakaj bi torej ne delovala v deželnem zboru ramo ob rami, bodo dejali.

Gospod grof želi zaupnico — evo mu jo —, o drju. Tumi lahko molčimo volilci, ker ni zahteval zopetne zaupnice, pred politični dvoboj Coronini-Tuma pa nismo postavljeni volilci, in zategadelj tudi nimamo odločevati se med njima.

Tako bo sodil ves svet — le odbor „Slogin“ ne, ki bi raztrobental vsako tako eventualno, povsem indiferentno zaupnico grofu Coroniniju kot uničevalno odredbo dra. Tume; to bi storil oni isti odbor, ki se sam ni čutil kar nič prizadetega, ko se ne samo slavna županstva, temveč v trdni falangi tudi volilci dr. Tumovi soglasno in najostreje obsojali nezaslišani — gospod grof Coronini bi rekel perfidni! — napad odbora „Sloginega“ in deželnih poslancev na tovariša dr. Tumo.

Gospod grof, v nečedno svrhu ste posodili svoje ime in nepristojno ste postopali, usilivši se sodnikom v lastni zadevi. Tisti ton, kateri se vam je zljubil v „vašem“ manifestu, pristojal bi le možu, ki bi se bil vedel vzdržati nad strankami, a žal, da za to ulogo niste čutili poklica. Vi ste bili med soustanovitelji onega lista, čegar pisava bo na večno sramoto goriškim Slovincem, vi ste vsled tega najmanj vsaj sokriv „neznosnega političnega položaja v naši ožji domovini“, in takemu sokrivcu ne pristojta govoriti svojim volilcem o „perfidnem počenjanju“, o „spletkarstvu in zdražbarstvu“. Ako ste se res ustrašili boja, v katerem se v silobranu strelja tudi nazaj, svobodno vam, a politične komedije usiljevati svojim volilcem, te pravice nimate niti vi.

Mogoče, da se v vam posreči pristuditi vašemu nekdanjemu prevzestemu tovarišu, narodnemu delavcu drju Tumi zadnjo voljo do javnega delovanja, a potem ste vi odgovorni za to, za katerim plotom mu bodo našli goriški Slovenci naslednika. Za grofovskim težko, za lastnim pa prav gotovo ne.

Taka je stvar in nič drugačna.

Od poklicanih slavnih županstev pa pričakuje napredno slovenstvo, da bodo ostala previdna in hladna do dna srca v oči gled lokavemu pozivu „Sloginemu“. Za slepo orožje v boju zoper svobodomiselnost

in napredek se menda ne bodo dale zlorabiti naše javne korporacije; pri politični komediji pa ne sme biti mesta svobodnim slovenskim možem in naj se tudi žalibog zove junak te komedije — Alfred grof Coronini.

Opomba uredništva: Sklicujé se na svoj zadnji članek o goriških razmerah, prepuščamo odgovornost za ta članek spoštovanemu gospodu dopisniku.

V Ljubljani, 6. novembra.

Državni zbor.

V soboto popoldne je imel avstrijski ministrski svet dolgo konferenco, na kar se je odpeljal grof Clary k cesarju v Budimpešto. Baje sta ministrska konferenca in potovanje v Budimpešto v zvezi z vladnim odgovorom, katerega poda danes Clary v državnem zboru glede § 14. Hkratu sta se pri tej priliki domenila Széll in Clary glede kvotnega vprašanja. Danes se državni zbor po kratkih počitnicah snide zopet ter začne svoje pravo delovanje. „Reichswehr“ upa, da se sedaj začne reševati vprašanje večine ter se nadeja, da pristopijo k sedanjim večini še nekatere večje opozicijske stranke, s čimer bi bili Nemci na desnici poslej močnejši kakor doslej. Skratka: potisnili bi radi Čehe na stran ali — če ne gre drugače — iz večine.

Jezikovne naredbe in antisemitizen.

Pod tem naslovom se bavi v poslednji številki dunajske „Zeit“ vseučilišni profesor Masaryk z najnovejšimi demonstracijami po čeških deželah. Pisatelj dokazuje, da se demonstracije niso obračale v prvi vrsti proti odpravi jezikovnih naredb, nego da so bile socialne, antisemitske narave. Z demonstracijami so izrazili Čehi splošno svojo politično nezadovoljnost. Povod demonstracijam pa je iskati v antisemitskem hujskanju vseh vodilnih čeških listov. Masaryk to hujskanje, ki se mu zdi neumno in surovo, ostro obsoja. Dreyfusova afera in umor v Polni sta se izrabljala v večini čeških listov le v antisemitskem smislu, ter so prinašali cele strani popisa obravnave v Kutni gori. „In ni se našel poslanec, in ni se našel javno delujoč mož, ki bi bil imel pogum, zaklicati temu pod-

LISTEK.

„Strahovi“.

(K premieri H. Ibsenove drame.)

Veliki norveški dramatik Henrik Ibsen Slovincem ni docela neznan, — saj se je njegova „Nora“ (v Gestrinovem prevodu) uprizorila pred kakimi desetimi leti na ljubljanskem odru. Vendar pa doslej ni našel onega upoštevanja, katero zasluži. Ne čudimo se temu, saj njegove drame niso pisane po okusu velike množice, temveč podajajo le mislečim razumnikom velik duševni užitek. Zato se celú po velikih mestih ne morejo zmagovito vzdržati proti puhlim dnevnim proizvodom; vendar pa povsod vzbujajo zanimanje in se zato vedno povsod zopet nanovo pojavljajo na pozorišču.

Tudi „Strahovi“ so drama, ki zamestava vsak efekt in se zadovolji z mojstrsko analizo značajev v dramati, a propoveduje tudi globoko socialno filozofijo. Pretird lešnik je ta drama za „špisarja“, ki neče potruditi se, da pride do sladkega sadu, nego išče v gledališču le plehke zabave in zdravila proti dolgočasenju.

„Strahovi“ so priljubljena drama raz-

nim virtuoznim predstavljalcem Osvalda, ki kažejo pri tej ulogi svojo veliko umetnost v predstavljanju živčne bolezni, ki dozori končno do blaznosti. — V tem oziru je uloga res zelo težka in treba je posebnega truda, da jo igralec pogodi. Slavni italijanski igralec Zaccani slovi kot njen najboljši interpret. In res ostane njegova igra nepozabna v spominu vsakemu, kdor ga je v nji videl in občudoval.

A vender je krivo, da se obično koncentruje vsa pozornost na Osvalda, kajti njegova mati je prav za prav glavna junakinja v dramati. Želeti bi bilo torej, da se odbere za to ulogo povsod tudi izborna igralka.

Helena Alving, ki se je omožila z razuzdancem, a mu ubegla, ko se je uverila o njegovem prešestnem življenju, se je uklonila na pastorjevo prigovarjanje „svoji dolžnosti“. Vsa nesreča povzroči v nji preobrat v mišljenju in oživi ji energijo do dela. A ne tolikan nesrečna soproga, kakor mnogo bolj ljubeča mati nam vzbujajo v nji sočutje, saj je v jedni in v drugi ulogi napačno sojena in prevarjena žena. Njena usoda zdi se vsaj meni mnogo bolj dramatična, nego usoda njenega sina Osvalda.

Gospa Alvingova in Osvald na jedni,

pastor Manders na drugi strani so zastopniki povsem nasprotnega naziranja in mišljenja. Pastor je navno poštena duša brez izkustev, idealist, katerega zlorablja in goljufajo zlobni svetohlinci, kakoršnih jednega nam je pesnik izborna načrtal v zidarju Engstrandu.

Kakor v večini svojih dram, bori se Ibsen tudi v „Strahovih“ proti laži, ki vlada v naši družbi. Zakon brez ljubezni mu je pregrešna laž, ki rodi le zle nasledke. Zakon, ki se sklene le iz ozirov na materialne ugodnosti, se mu zdi ostudna kupčija. Kako jasno se izraža gospa Alving v pogovoru s pastorjem, da tak zakon kljub cerkvenemu blagoslovu in državnemu priznanju ni boljši, temveč je celó grešnejši nego svobodna zveza ljubimcev! Tudi Anzengruber v „Četrtni zapovedi“ odločno obsoja zakone iz spekulacije, tudi tam se izraža žena, po starših prisiljena v nevredni zakon z neljubljenim bogatašem, — napram propali deklici, da je oboje le — kupčija.

Naj nasprotniki pesnikovi obsojajo to Ibsenovo nevstrašno izpoved kolikor hočejo, meni se zdi prav radi nje tem večjega občudovanja vreden.

Kakor zlasti v „Sovražniku svojega ljudstva“ in v „Stebrih naše družbe“, tako

je tudi v „Strahovih“ Ibsen pravi zdravnik ki brez usmiljenja kaže na rane, na katerih bolehamo, le z namenom, da po izpoznanju njih zopet ozdravimo. Kaj bi hasnila olepšava, prikrievanje, ali tajeenje! Le kdor neizprosno prizna vzroke, vsled katerih je naša družba bolna in črviva, le ta je naš istiniti prijatelj. Marsikomu sicer to ni ljubo, zato ima pesnik toliko klevetnikov. A resnica slednjic vender le zmaga in rodi dober sad...

Kakor vsak talent, ki ne plava v široki strugi vsakdanjosti, je imel in ima tudi še sedaj Ibsen mnogo nasprotnikov. Oprekali so mu zlasti, da prerad riše patološke značaje. „Oder ni bolnica, ni blaznica“, klicali so posebno glasno proti njegovim „Strahovom“. In našli so se tudi učeni možje, ki so skrbno pretehtavali, ali se patološke osebe Ibsenove tudi do pičice ujemajo z znanstvenimi rezultati, in ker se je pojavilo tu in tam kako nasprotstvo z vedo, takoj hoteli zavreči pesnikova dela. No, bolnice in blaznice na odru ni postavil Ibsen prvi. Ali niso vsem dobro znane jetične bolnice, ki umirajo na odru, n. pr. Marija v igri „Mlinar in njegova hči“? „Dama s kamelijami“ je postala ravno radi svoje boleznin in smrti paradna uloga. In blazniki? Naj

lemu in surovemu postopanju svoj veto. Samo glasila realistov, naprednjaške frakcije in socialne demokracije so se ustavljala splošni struji. Vsi in sicer najrazširjenější listi so tekmovali med seboj v demagogskem hujškanju proti židom, kajti pri nas je žalostna resnica, da stranke ne konkurirajo med seboj toliko v dobrem kakor v slabem, in tako so pripravili Mladoin Staročehi, klerikalci, radikalci in narodni socialci pravcate antisemitske gonje. Le v „Hlasu Narodu“ je bilo možno brati včasih pametnejšo sodbo o Dreyfusovi afëri, kakor je odprl v zadnjem času svoja predala tudi nasprotnikom vere v ritualni umor. Na klerikalni strani sem čital le v zborniku „Aetheia“ ponižno opombo proti antisemitizmu radikalcev, sicer pa so baš klerikalni listi duševni voditelji antisemitizma. Tako piše Masaryk ter nadaljuje: „Gotovo to hujškanje Mladočehom ni neprijetno, ker odvrča pozornost od njihovih sramotnih porazov. Seveda pa dokazuje dejstvo, da je mogla narasti tako akutna in razširjena antisemitska gonja propad mladčeskega liberalizma in demokracizma“. Masaryk ne taji, da ima češki antisemitizem svoje korenine v gospodarski revščini, da je beda rodila ta žalostni pojav. Vender pa je antisemitizem v klerikalnih krajih, zlasti na Moravskem, najhujši; prav v bližini jezuitske božje pota Hostein (Hostin) je nekrščanska nestrpnost najlutejša. Klerikalni antisemitizem je ekonomski fetišizem, kateremu je žid povod vse gospodarske in moralne bede.

„Hier“, — „jelen“, — „zde“ . . .
Te dni se je pri dvornem dinerju v Budimpešti govorilo tudi o najnovejšem jezikovnem prepiru pri kontrolnih shodih. Cesar je omenil posl. Gajariju, da je čudno, kolika zmešnjava je nastala pri kontrolnih shodih. Honvedí, katerih službeni jezik je madjarski, in ki se smejo torej oglasiti s svojim „jelen“, se javljajo na kontrolnih shodih z nemškimi „hier“, drugi rezervisti pa, dasi je njihov vojaški službeni jezik nemški, se javljajo z „zde“ in drugače. Celo Rumuni se nočejo oglašati več s „hier“. Cesarju se zdi, da je vsled takih pojavov enotnost avstro-ogrške armade v nevarnosti. Posl. Gajari je odgovoril nato, da je v tem slučaju nemški armadni jezik tudi ogrsko vprašanje, in da bodo Ogrí delovali za to, da se nemški armadni jezik ohrani za vojaštvo vseh narodov. Ogrí se bodo torej z Nemci skupno bojevali zato, da se utrdi nemščini absolutna raba pri vojaštvu in naj si je to vojaštvo tudi v civilni obleki. „Neue Freie Presse“ se raduje cesarjeve opombe ter dolži Čehé, da so le oni krivi, da se je zaneslo to jezikovno vprašanje tudi med vojaštvo. „Neue Freie Presse“ obsoja jezikovno enakopravnost ter dokazuje, da je ustavno zajamčena le narodna enakopravnost. Jezik in narodnost — trdi „Neue Freie Presse“ — pa je dvoje! No, trditev „Neue Freie Presse“ je docela pravilna in resnična za — žide, ki govoré vse jezike sveta, a ostanejo vendarle rod židov. Tem je torej jezik postranska, bistveno nevažna stvar. Slovanom pa je prav jezik vse; jezik jim je znak in izraz narodnosti, zato pa enega od družega ni

mar spominjam na Leara in Ofelijo, na Keano in druge? Celo v operi se pojavlja bolezen in zlasti blaznost s posebno priljubljenostjo. (Na primer „Traviata“, „Dinorah“, „Lucia“.)

Da je Ibsen v večji meri nego drugi, slikal bolne osebe, si razlagamo iz njegove realistične smeri in iz posebnega zanimanja za take probleme.

Zlasti pa so zamerili Ibsenu, da je večkrat (n. pr. Rebeka v „Rosmersholm“, Nora, dr. Rank in Osvald) opisal podedljivo, vosebno boleznij. Da ta res le premnogokrat tiči „v krvi“, tega nečejo priznati njegovi nasprotniki.

Kamornik Alving je živel zelo razkošno ter je vsled tega onemogel na duhu in telesu. Neizmerno je prestala žena ob strani moža bebca, vzdržala se je le z neumorno delavnostjo in iz ljubezni in skrbljivosti za svojega sina. Osvald se vrne, smrtno kal v sebi noseč, na dom, kjer se mu pojavi blaznost — kot dedščina očetova.

Ibsen nam riše Osvalda kot paralizirana, kot blaznika, čegar bolezen, vedno naraščujoča, brez upa na popboljšanje ali ozdravljenje vodi v smrt. Pojavlja se pričetkom z veliko trudnostjo, z glavoboljem, nesposobnostjo do dela — pozneje vede do

možno ločiti. In prav zategadelj pomeni nam jezikovna enakopravnost isto kar narodna enakopravnost, ki je zajamčena s § 19. drž. temelj. zakonov.

Vojna v Natalu.

V Ladysmithu je okolu 12.000 ljudij in 3000 živalij. Ker pred 25. novembrom general White nikakor ne more dobiti nikake pomoči, je zelo dvomljivo, da bi se mogla angleška armada v Ladysmithu prehraniti, in da bi mogla vztrajati vzlic bombardiranju mesta z burskimi topovi. V Londonu vlada zategadelj velik strah, da se bo moral general White z vso svojo armado v Ladysmithu podati radi lakote in splošnega pomanjkanja, predno dospe general Buller s svojo pomočjo. Angleška posadka mesta Colenso, ki leži južno Ladysmithu, je pobegnila ter prepustila Colenso Buróm. Tako je Whiteju umaknjenje proti jugu docela onemogočeno; ujet je ter se iz Ladysmitha ne more nikamor javiti. Iz Londona se poroča, da je bil White menda kar dvakrat zapored premagan in da je tudi sam ranjen. Tudi se poroča, da so zasedli Buri vse griče in hribe okoli in okoli Ladysmitha ter jih utrdili s topovi, katerih žrela so obrnjena od vseh strani na mesto. Bombardiranje se je začelo menda v petek zjutraj. Bržčas se poda Withe že te dni Buróm z vsem svojim vojaštvom.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 4 oktobra. Doslej nisem bil član c. kr. kmetijske družbe, ali dne 26. oktobra sem spoznal, da bi moral biti vsakdo na Kranjskem člen te družbe, če le premore 2 gld. na leto. Ta dan sem spoznal velikansko važnost te družbe. Kranjska je kmetijska dežela, kakor sploh vsa Slovenska. 60 odstotkov prebivalstva pripada kmetskemu stanu in živi kot kmet. Ko sem, hodeč po prostorih „Nar. doma“, videl, da kmetje, da ogromna večina kmetjskih ljudi te družbe neče dati duhovnikom v oskrbovanje, ko sem videl, kako vse kmetsko ljudstvo to družbo ljubi, kako je ponosno nanjo in kako jezno se izraža o onih, ki so po družbi iztezali svoje nevedno čiste roke, tedaj sem prišel do prepričanja, da se moramo tudi meščani vseh vrst, in tudi domoljubni uradniki brigati za to družbo vsaj v toliko, da jo podpiramo z denarnimi sredstvi, da vsaj plačujemo letni prispevek 2 gld. Če dobi družba le 10.000 tacih udov, se da s tem denarjem že jako mnogo storiti. Ciril-Methodova družba ima svoj namen, ali ta kmetijska družba je vender najvažnejša na Slovenskem. Trden, gospodarsko dobro stoječ kmet — ta ubrani slovenstvo vseh sovražnikov, zunanjih in domačih. Dandanes zahteva gospodarstvo od kmeta dosti več kakor kdaj poprej. Sam si ne more pomagati na noge. Zato ga je treba podpirati in utrjevati, kar je naloga kmetijske družbe. Agitacija za to družbo, naj se začne na vseh krajih. Družba postane tako lahko velikanska stavba, vidna po vsem slovenskem jugu. Delovanju na tem polju tudi noben pošten Nемец ne more nasprotovati, saj silijo gospodarska

spremembe v značaju, razdražljivosti, želji po uživanju (tudi Osvald želi pijače in ljubimkovanja), in brezbriznosti za svoje. (Osvald kaže malo ljubezni do matere). Da pride Osvald s pipo v ustih v sobo, kjer je poset, smemo morda smatrati v znamenje nonchalantnosti teh bolnikov, vendar tega ne povdarjamo posebno pri domačinu in umetniku. — Bolezen vede na to do manjkalične eksaltacije ali do melanholije z veliko grozo, otročjim jokom in krikom. Po vožnji utrujen, po požaru vznemirjen, po pijači razvnet, po pogovoru z materjo razdražen — pride Osvald v ta stadij, kate-rega je pesnik dobro podkrepil in izborno načrtal.

Nimamo namena, da bi opisovali blaznostne pojave in primerjali besede v drami; le toliko smo omenili, da vidimo realistično Ibsenovo.

Igralec v kretnji in besedi podpira pesnika, ako studira ulogo na bolnih-blaznikih, kar je pri realistični smeri gotovo običajno in potrebno. In baš v tem oziru je Zaccagnijev Osvald nedosežen.

Ta blaznost se pospešuje z ekscesi „in Baccho et Venere“, s preobilim duševnim naporom; le redko je podedovana, pač pa (zlasti po novejših preiskavah) pogosto

vprašanja vsa druga v stran, zato na delo za to našo družbo!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. novembra.

— **Karolina Bleiweis plem. Trsteniška** †. V visoki starosti 88 let umrla je včeraj soproga pokojnega narodnega voditelja dr. Janeza Bleiweisa in mati sedanjega ljubljanskega podžupana, gospa Kar. Bleiweis plem. Trsteniška. Pokojnica je bila izredno dobrotljiva in ljubezniva gospa ter je vživala v vseh ljubljanskih krogih najiskrenejše simpatije. „Bodi jej zemljica lahka in prijazen spomin!“

— **Nepotrjena konfiskacija.** Minolotorek je bil naš list zaplenjen radi članka o škofu. Kakor čujemo, ni deželno sodišče potrdilo te konfiskacije. Rešen s tem dotični članek še ni, kajti državni pravdnik se je proti sklepu deželnega sodišča pritožil na višje sodišče v Gradcu in moramo najprej počakati njegovo odločbo, predno storimo kak korak.

— **Občinski svet** ima jutri, v torek dne 7. novembra t. l., ob petih popoldne v mestni dvorani redno sejo. Dnevni red: Naznanila predsedstva. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. Poročila o dopisu deželnega odbora kranjskega v zadevi sklepa občinskega sveta z dne 17. januarja 1899 glede parcelovanja knežjega dvorca; o prošnji Antona Verbiča glede odpisa sveta za cestne namene; o poslovanji mestne davkarije v letu 1898. in o dopisu županovem v zadevi pobiranja državnih davkov po mestni občini; o razpisu c. kr. deželne vlade z dne 20. oktobra 1899, št. 5508, v zadevi naprave samoslovenskih uličnih tabel; o zadevi Janeza Bavdeka, da bi se mu izplačal na bivšo njegovo hišo pripadajoči delež kupnine za meščansko vojašnice; o nasvetu mestnega magistrata v zadevi varščine za užitinski zakup in za mestno hranilnico; o dopisu „pisatelj-skega podpornega društva“ v zadevi prodaje njegove hiše in posetva na Poljanski cesti; o zahtevi Josipine Selanove glede odškodnine za napravo kanala od njene hiše do Ljubljani; o mestnega magistrata nasvetu, da se tržnemu nadzorniku nakupijo nekateri inštrumenti in aparati; o poročilu mestnega magistrata o 34. žrebanju pri mestnem loterijskem posojilu; o dopisu mestnega magistrata v zadevi izplačila onih 12.000 gld., katere je Kranjska hranilnica obljubila kot prispevek za zgradbo novega župnišča pri Sv. Jakobu; o prošnji Martina Peruzija iz Lip za podporo pri izdaji brošure „Naše barje“; o prošnji Petra pl. Radicsa za podporo pri nabiranju podatkov za Valvazorjev životopis; o nasvetu mestnega magistrata glede določitve odškodnine za uporabo velike dvorane v „Mestnem domu“; o dopisu c. kr. deželno-sodnega predsedstva v zadevi južne regulacijske črte v Predilnih ulicah; o prizivu predilne tovarne proti odloku mestnega magistrata v zadevi predpisanih stavbno-varnostnih naprav; o ustanovitvi mestne posredovalnice za delo; o proračunu mestne klavnice za leto 1900; o prošnji nemškega

nasledek luetike. — Ibsen nam jasno pravi, da je Osvaldova blaznost podedovana. Navaja pa tudi še druge pomožne vzroke. Osvald se je kot slikar preutrudil — v Parizu menda tudi ni živel kot menih. Bolezni sami se ni toliko oporekalo, kakor podedovanju. Pričkali so se, ali je podedoval bolezen vsled očetove luetike ali očetove blaznosti. Nam se ta prepis zdi ničeven. Jedno ali drugo je zanimivo kot zdravniški problem, kjer se dado navajati razlogi za in proti, ali ako se oziramo na dramo kot pesniško delo, se lahko zadovoljimo s tem, da pesnik ni zagrešil nobene absolutne napačnosti. Saj Ibsen ni hotel reševati medicinskih vprašanj, nego je v drami pokazal zle posledke naše lažnjive socialne družbe, našega nevrednega naziranja v življenju.

Kdor hodi v gledališče le, da se prijetno zabava, temu „Strahovi“ ne bodo ugajali. Kdor pa hoče poleg ideje v igri izpoznati tudi izbornu karakteristiko ter umetniško razrešitev, ne da bi mu bilo pri tem kaj za bogato scenerijo in efektno izvedbo, ta bo „Strahove“ z velikim zadovoljstvom opetovano poslušal in v njih dobil res oni užitek, katero naj nam podaje gledališče kot hram umetnosti in kot šola življenja.

vitežkega reda za odpis pristojbine za večjo porabo vode; o proračunu mestnega vodovoda za leto 1900; o prošnjah strojnikov Vidmarja in Zerovnika za nagrado; o dopisu deželnega odbora, da bi se prostor pred gledališčem razsvetljeval s obločnicami; o dveh prošnjah za razširjavo javne razsvetljave; o drugi kolavdaciji del pri vodnjaku mestne elektrarne.

— **Cvetje iz „Slovenca“.** Patentovani časopis za častikrajo pobožni „Slovenec“ podal je v sobotni številki svojim bralcem ne šopek, ampak cel voz najlepšega cvetja, kar ga je zrastle na njegovem vrtu. Tako čitamo v podlistku poleg obiranja raznih mož naše stranke celo zasmehovanje dobrotljivosti ces. svet. Murnika. — Mej notičami smo našli naslednjo duhovitost, na katero je gotovo ponosen ves šentkavski farovž: „Te dni je hodil po Ljubljani neki žid v kaftanu. Raznesla se je po mestu novica, da je ta žid Penizek, ki je osebno prišel dr. Tavčarja in Malovrha instruirati, kako naj lažeta v „Narodu“ zoper dr. Šusteršiča. Nekateri so že mislili, da bo trg-pevsko društvo priredilo židovskemu junaku dneva pevski večer v „Narodnem domu“. A bila je zmeta. To ni bil češki žid ampak poljski ki je prišel v Ljubljano po „Geschäftu“. In taki ljudje, ki so spisali vse to, ki pišejo v notici „osebni boj“ doslovno: „Isti Malovrh proti kateremu komaj branimo osebe naše stranke, katere dan za dnevom kakor nadražen sultan napada v „Narodu“ itd. — taki ljudje ki žive od osebnega grdenja in podlih spletk, se upajo v članku govoriti o podivjanih razmerah, katere je vstvarila liberalna stranka, in to nekaj tednov potem, ko jim je bil užgan na tilnik pečat častikraje.“

— **Kaplan Plečnik in dr. Tavčar.** Poroča se nam, da je imenovan kaplan včerajšnjo nedeljo z lece drja. Tavčarja imenoma napadal, ter ga izročal očitno pred šentpeterskimi farani peklenskemu ognju. Videti je, da so naši kaplani tudi slabi bogoslovci, če ne morejo stakniti družih predmetov za plitve svoje propovedi. Uboga fara, ki ima take dušne pastirje!

Trgovsko in obrtno društva pa ljubljanski trgovci. Z dežele se nam piše: Mi trgovci na deželi smo izvedeli, da je nekaj „znamenitih“ ljubljanskih trgovcev ostentativno odklonilo pristop v trgovsko in obrtno društvo. Radi bi te „značajne“ trgovce, ki prej kot ne zakladajo kaka konsumna društva, ter tako v svojo lastno skledo pljujejo, na deželi poznali, da jih „priporočamo“ pri svojih sotrgovcih. Če v dneh, ko nam duhovščina hoče ukrasti vsak zaslužek, trgovci ne bodo skupaj stali, potem smo klerikalnih — konsumnih kramarij vredni in potrebni! Torej na dan z imeni! — Ta listič odstopili smo odboru trgovskega in obrtnega društva v primerno rešitev.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Jutri, v torek se bode prvičkrat na slovenskem odru igrala pretresljiva Ibsenova rodbinska drama „Strahovi“, o katerih govorimo v današnjem listku. Glavna uloga, gospa Helena Alving, je v rokah naše prve dramatične igralké, g. G. Danilove, ki bo ulogo po svojo kreirala. Ulogo Osvalda bo igral g. Danilo, ki se je zanjo dalje časa in mnogo pripravljaval ter delal po intendantnih navodilih potrebne študije. Ulogo pastolja Mandersa igra g. rež. Inemann, mizarja Engstranda pa g. Verovšek. Regino bode predstavljala g. Polakova. Uloge so torej v rokah naših prvih dram-skih močij.

— **Slovensko gledališče.** Tudi v soboto pri tretji predstavi Smetanove „Prodane neveste“ je bilo gledališče razprodano. In to ni čudno! Čim večkrat človek posluša prekasno, toli dojmljivo in domače zvonečo Smetanovo glasbo, tem bolj se mu prikupi in rajši jo posluša. Gotovo bode „Prodana nevesta“ — ako se po primernem prestanku ponovi — še napolnila naše gledališče. Izvajanje te opere pa je v resnici izvrstno. Nositeljica glavne uloge, Marinke, gdč. Noëmi si je s svojim zmagovitim, nepopisno prijetnim glasom osvojila že srca vseh posetnikov slovenskega gledališča, in veliki šopek, ki se ji je izročil v soboto v II. dejanju, je prav primeren izraz splošnega priznanja njenih velikih pevskih in igralskih zmognostij. Tudi g. Desari je bil prav dober, dasi ne tako vsestransko kakor pri drugi predstavi te opere. Ostali solisti so storili docela

svojo dolžnost. Tudi zbora sta pela točno in izrazito. Odlikoval se je končno i orkester, dasi bi bilo želeti na nekaterih mestih rahlejšega in tišjega spremljanja. Koncem II. dejanja se je na pr. mešani zbor radi prebučnega orkestra malone izgubil. Prav izvrstno pa je sviral orkester overturo. Občinstvo je bilo s predstavo jako zadovoljno ter je marljivo ploskalo.

— **Slovenskim pevskim društvom.** Gospe Karoline pl. Bleiweis-Trsteniške, vdove po dr. Janezu Bleiweis-Trsteniškem, pogreb boče jutri popoldne. Vabljeni so vsa slovenska pevska društva, katera hočejo peti žalostinke in se udeležiti pogreba, da se snidejo danes zvečer ob 9. uri v „Narodnem domu“ k skupni pevski vaji za žalostinke, ki se bodo pele pri pogrebu. — Slovensko trgovsko pevsko društvo.

— **Odbor „Narodne čitalnice“** prosi člene, da se v mnogobrojnem številu udeležijo pogreba gospe Karoline pl. Bleiweisove, jutri v torek ob 1/5 popoldne.

— **Velika veselica „slovenskega trgovskega pevskega društva v Ljubljani“** se je vršila sinoči v Sokolovi dvorani. Ta je bila uprav nabito polna narodnega občinstva, katero je pozdravil s toplim nagovorom društveni predsednik, g. ces. svetnik Ivan Murnik. Zastopana je bila večina narodnih društev korporativno ali z večjim številom členov. Vzpored sta izvajala društveni moški zbor in vojaška godba na splošno zadovoljnost. Zlasti velik uspeh sta imeli Fleischmannova „Luna sije“ — bariton-solo je pel g. Noll — in narodna „Kukavica“. Obe točki sta se na zahtevo morali ponavljati. Veliko zanimanje je zbudil tudi elegantni bazar, za čegar razprodajo so si pridobile posebnih zaslug vrle narodne gospice pod nadzorstvom gospe M. Supančičeve in gospe M. dr. Kušarjeve. Imenom društva se je zahvalil g. Vernik občinstvu za sijajno udeležbo in osobito po-zrtvovalnim slovenskim damam, ki so prisločile društvu na pomoč. Potem se je vršila šaljiva licitacija purana, ki se je prav dobro obnesla. Po vzporedi se je vršila prosta zabava, pri kateri je nastopal društveni moški zbor ter je svirala vojaška godba. Trgovsko pevsko društvo se je moglo sinoči znova preveriti, da živa v vseh slojih ljubljanskega narodnega občinstva največje simpatije.

— **Izvenredni občni zbor kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“**, se je vršil ob dokaj mnogobrojni udeležbi, v petek dne 3. t. m. Po nagovoru podpredsednika g. dr. Jenkota, se je prečitalo tajnikovo poročilo (tajnik g. Vončina je moral na Dunaj), iz katerega je bilo posneti, da je klub, oziroma njegov odbor, v slednjih osmih mesecih, t. j. po zadnjem občnem zboru, marsikaj koristnega ukrenil. Iz blagajnikovega poročila smo posneli, da je imel klub v času od 1. marca do 31. oktobra t. l. 5621 gl. 75 kr. denarnega prometa; dohodki so znašali 2825 gl. 86 kr., stroški pa 2795 gl. 89 kr.; torej preostanek 29 gl. 97 kr. Iz bilance smo dalje posneli, da znašajo klubova aktiva 5866 gl. 47 kr., pasiva pa 4126 gl. 88 kr., torej znaša sedanje klubovo premoženje (aktiva) 1739 gl. 59 kr. Tajnikovo in blagajnikovo poročilo sta se vzeli z odobrenjem na znanje. Številke kažejo, da stoji klub na precej trdnih tleh. Pri tej seji se je sklenilo, da klub vzame dirkališče za 4 leta v najem, in sicer proti letni najemščini 700 gl., s pogojem pa da si klub pridržijo pravico letoletne odpovedi. Pri točki na prava drsališča, se ni prišlo do zaključka, ker ni bilo prisotnih onih, ki so očitali po listih sedanjim dirkališkim in klubovim odbornikom nebrižnost. Inženjer Ciuha je konstatiral, da je mogoče napraviti drsališče le z velikimi stroški in sicer takozvani „Spritzreis“, ki bi se najbrže ne izplačal. Mi smo mnenja, da se dá drsališče vendar le napraviti, in to brez ogromnih stroškov. Ustanoviti bi se moralo drsališko delniško društvo. Pri volitvi odbora je bil izvoljen predsednikom g. dr. Jenko per acclamationem. Voljenih je bilo še osem novih in starih odbornikov, katerih imena priobčimo, ko se odbor konstituiral. Gosp. dr. Kušar je bil v znak velikih zaslug izvoljen jednoglasno častnim članom. Proti polunoci šele se je končalo zborovanje, katero je novoizvoljeni predsednik zaključil z jednatim govorom.

— **Ruski kurs.** Danes je pričel gosp. dr. L. Jenko v dvorani „Mestnega doma“ pouk v ruščini, katerega se udeležuje nad 60 slušateljev.

— **„Narodna čitalnica“** otvarja v sredo, 8. t. m. priljubljene svoje zabave s prvo plesno vajo.

— **Razširjenje brambovske vojašnice.** Vojaška uprava je nakupila bila pred dvema letoma zemljišča za brambovske vojašnice ob Gruberjevem kanalu v svrhu razširjenja te vojašnice. Kakor čujemo, so načrti od ministrstva zdaj odobreni in prihodnje spomlad se prične z gradnjo ostalih poslopij. Ljubljana dobi zatem cel brambovski polk s štabom iz Celovca semkaj.

— **Orožniki na Češko?** Okoli 100 orožnikov je bilo brzojavno poklicanih z de-žeje v Ljubljano. Domneva se, da pojdejo v Prago in druge kraje na Češkem, kjer so demonstracije.

— **Za lovce.** Piše se nam: Anton Novak iz Sodražice, lovec g. Jak. Lavrenčiča, je ubil dne 4. novembra lepega divjega mačka-mlačiča. To je že drugi maček, ki ga je ustrelil Novak; le-ta vneti in pridni lovec je pokončal tekom jednega leta sam 11 jazbecov ter več kun in lisic.

— **Požar.** Preteklo soboto, 4. t. m. popoldne ob polu treh začelo je — kakor nam poroča očividec, — goret pri posest. Ivanu Cirmanu (po domače „Johanu“) Podgora št. 20 tik št. Vida nad Ljubljano. Ogenj je nastal v s slamo in ajdo napl-njenem, 7 oken dolgem kozolcu. Zanetili so ogenj — otroci! Pod, šupa, kozolec, hley, mesnica z vsem orodjem, napolnjena drvarnica in vsa s stelo, slamo in senom napolnjena gospodarska poslopja je uničil ogenj. Škode je nad 2000 gl. Gospodar je bil zavarovan baje za 1.000 gl. — Poginila sta domač pes ter 1 koza. Na lice mesta prihiteli so gasilci iz št. Vida in pa oddelek gasilcev iz Guncelj, ki so s skrajnim naporom — pihal je močan veter tisti čas, — rešili tega gospodarja hišno poslopje, katero je objemal že plamen, lokalizovali ogenj v toliko, da ni uničil sosednih poslopij. Pod kozolcem so se igrali, kakor se govori, otroci s — žvepljenkami, in le sreča je, da ogenj ni upepelil cele vasi.

— **Strašen vihar na Triglavu.** V „Pl. Vestniku“ čitamo dne 12. na 13. m. m. po noči je bil grozovit vihar na Triglavu; odnesel je celo vnanja kuhinjska vrata od koč na kredarici na Zeleni sneg (na pot proti Triglavu). V naši koči je bil tisto noč vodnik Šmerc z nekim tujim turistom. Celo noč ni mogel nobeden zatisniti očij, vihar je kar tulil. Tuji turist se je jako bal. Vodnik Šmerc je rekel, da ne pomni takega viharja, in pristavil: „Če ta vihar ni kočje odnesel, je nobeden vihar več ne bo.“

— **Uboj pri Čedadu.** Dober teden je od tega, kar se je dogodil pri Čedadu izreden utoj. Žena je ubila s sekuro na polju svojega moža, ki je bil odšel pred leti od doma ter se zdaj kar naenkrat zopet vrnil prav nenadoma, posebno za ženo, katera se je bila med tem časom zbrala drugega ljubimca. V zvezi z umorom stojita tudi ljubimec in sin ubitega, kakih 18 let star mladenič, katera sta mrtvega moža prenesla s polja na cesto ter položila zraven njega zavoj sladkorja, češ, da so ga ubili finan-carji. Sodnija pa je prišla na sled brezsrčni ženi, katere obleka je bila s krvjo moža napojena. Odvedli so njo, ljubimca in sina v zapor, kjer jih čaka zaslužena kazen.

— **Akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju** priredi v torek dne 7. t. m. svoj drugi redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: A. a) Čitanje zapisnika, b) čitanje zapisnika bratskega društva „Triglav“, c) poročilo odboro-vo, d) poročilo častnega soda, e) eventualna volitev dveh preglednikov, f) slučajnosti. B. zabavni del. Lokal: „Zum Magistrat“, I. Lichtenfelsgasse 3. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Slovanski gostje dobro došli!

— **Vojaški izgred.** Včeraj zvečer je bil v Vračkovti gostilni na sv. Petra naspipu velik vojaški izgred. Sprli so se vojaki 17. in 27. pešpolka med seboj. Eden vojak 17. pešpolka je bil nevarno ranjen, in so ga morali prepeljati v vojaško bolnico. Nekemu gospodu, ki je mej pretepom prišel v gostilno, je priletel pri vratih vrček v obraz in ga je na nosu ranil. V gostilni je bila tudi neka rodbina z otroci, ki so bili v veliki nevarnosti, kajti vojaki so ubili in ugasnili svetilko in se potem prepevali in lučali vrčke in kozarce po sobi. Mir je naredila poklicana vojaška patrulja, katera je pa hotela tudi navzoče civiliste aretovati, da si se ti niso udeležili pretepa. Od 17. pešpolka so bili neki le trije vojaki

v gostilnici, od 27. pešpolka pa jih je bilo okoli 10. Vojaki so bili tudi potegnili bajonete in je še eden vojak prišel ob bajonet.

— **Napad.** V minolem tednu sta bila na pešpoti za cesarskim vrtom dva Kolerjeva delavca, ko sta šla zvečer domov na Vič od neznanega človeka napadena in je bilo enemu delavcu vzetih 10 gl.

— **Aretovanje.** Mestna policija je zaprla jermenarskega vajenca Josipa Burgerja, ker je svojemu mojstru Francetu Bartlnu kradel usnje in denar.

— **Samomor.** V Brnu se je ustrelil infanterist Fran Rojšek iz Rašice pri Trebelnem. V noči od 27. na 28. m. m. je stal pri namestništvu v Brnu na straži. Od tod je šel na bližnji vrt in se je tam usmrtil.

Književnost.

— **„Konec sveta“** je naslov knjižici, ki je izšla te dni v Dolenčevi (Fr. Polić) tiskarni v Trstu v drugem predelanem natisu in jo je spisal Amon Zagoršek. 80 strani brojčeni spis razpravlja z ozirom na dogodek 13. novembra letos o kometih sploh, o svetovnih telesih in o socialnih razmerah na zemlji. Dobiva se pri Schwentnerju, Bonaču in drugih raznih knjigarnah. Komad stane 25 kr.

Telefonična in brzojavna poročila.

Celje 6. novembra. Pri volitvi v okrajni zastop je v velikem posestvu zmagala narodna stranka s štiridesetimi glasovi proti devetnajstim. Noben kmet ni volil nasprotnikov.

Dunaj 6. novembra. V današnji seji poslanske zbornice je vlada predložila predlogo glede kredita 300.000 gold. za pariško razstavo. Potem se je začela razprava o predlogu Daszynskega, naj se odpravi § 14. in o predlogu levičarskih strank, naj se poraba § 14. utesni. Milewski se je izrekel za to, da se oba predloga odkažeta odseku. Zanimanja za razpravo ni bilo nič. Oglašeni nemški govorniki so večinoma zbežali in izgubili besedo. Po Grossmannu, Rohlingu in Noskeju je govoril dr. Stranski. Ta je izjavil, da so Čehi za odpravo § 14., saj se je rabil vedno le proti Čehom in potem ostro prijel Bärnreitherja, ki zdaj zahteva odpravo § 14., ko je prej sam kot minister bil podpisal 13 takih naredeb. Stransky je rekel, da je Bärnreither podoben kralju Salomonu, ki je najprej vžil ljubezen 100 žensk, predno je prišel do spoznanja, da je vse na svetu ničevno. Na to je Clary čital izjavo, da vlada ni za odpravo § 14. (Roganje mej Čehi), glede utesnitve pa se ne more izreči, ker ne ve, v koliko naj se poraba § 14. utesni. (Veselost. Sehna! To Vam bo že Wolf povedal.) Ta dvoumna izjava ni levice niti razočarala, niti presenetila. Jasno je, da je bila izjava z levico dogovorjena, in da Nemcem sploh ni za odpravo ali utesnitev paragrafa 14, ter da je vsa njih dotična akcija le sleparjenje. Glasovanje je trajalo pol-drugo uro. Najprej se je glasovalo o nujnosti socialnodemokratskega predloga. Za nujnost se je izrekla dvetretjinska večina. Nemško-liberalni veleposestniki in Lahi so bili iz dvorane zbežali, vse druge stranke so glasovale za nujnost. Predsednik Fuchs je bil silno konsterniran. Dejal je, da ni gotovo, če je dobil predlog dvetretjinsko večino in odredil glasovanje po imenih. Pri tem se je izkazalo, da je res dvetretjinska večina za predlog. Socialni demokratje so svoj predlog na to formulirali kot zakon, ki se glasi: „Zakon . . . § 1. Paragraf 14. se razveljavi. § 2. Mojemu ministrstvu se naroči, da ta zakon izvede.“ Verkauf je ta načrt motiviral. Fuchs ni hotel pripustiti, da bi se o njem glasovalo, češ, da dvomi, da bi se s takim zakonom mogel razveljaviti § 14. Razvnela se je debata. Lueger je napadel Fuchsa, ker je dal predlog socialnih demokratov prej na glasovanje, kakor predlog nemških strank. Seja traja še. Jutri ne bo seje.

Dunaj 6. novembra. Vodja ministrskega predsedstva grof Clary je bil včeraj v Gödöllö-u v dolgi avdijenci pri cesarju in se je zvečer vrnil sem. Ker ni govoril z nobenim ogrskih ministrov, se sodi, da pojde v kratkem zopet v Budimpešto, kjer bo potem pod cesarjevimi predsedstvom kronski svet. Ta odobri končno skupni državni proračun in določi, kdaj se snideta delegaciji.

Dunaj 6. novembra. Tiskovni odsek se je konstituiral in izvolil predsednikom grofa Dzeduszyckega, poročevalcem pa dr. Sokolowskega.

Bruck 6. novembra. Wolf je tukaj sklical shod, na katerem je govoril o položaju. Napadal je nemške stranke sploh, zlasti nemške nacionalce radi opustitve obstrukcije pri volitvi delegacije. Shod je sprejel resolucijo, s katero se poslancem nemške nacionalne stranke izreka nezaupanje in se pozivljajo, naj odlože svoje mandate. Dež. posl. Walz je rekel, da bo v prihodnjem zasedanju štajerskega dež. zbora napadel dr. Srncar radi celjskih dogodeb na najbrezobzrnejši način, in da uprizori tak škandal, kakršnega še ni bilo v nobenem parlamentu.

Linc 6. novembra. V katoliškem društvu je Ebenhoch govoril o položaju in mej drugim rekel, da je parlamentarna večina brez Slovanov nemogoča.

Gradec 6. novembra. Klerikalni poslanec Hagenhofer in Dufak sta priredila v Hüttendorfu shod, na katerem sta strastno napadala socialne demokrate. Na povratku so ju naskočili socialni demokratje in ju hoteli preteptati. Napadalca sta klicala vojake na pomoč, a sta morala vzlic temu bežati.

Budimpešta 6. novembra. Kvatna deputacija je sklenila, da pojde v četrtek na Dunaj in da začne v petek ustna pogajanja z avstrijsko kvotno deputacijo.

London 6. novembra. Poroča se, da so Angleži pri Ladysmithu naskočili tabor Burov, da so topovi veliko Burov pobili, Angleži pa da so zavzeli tabor, kjer jim je prišlo v roke mnogo municije in živeža.

London 6. novembra. Iz Pietermaritzburga se poroča, da govore Afrikanderji, da je bila 2. t. m. pri Ladysmithu velika bitka, v kateri so bili Buri pobiti. V Angleških krogih ne vedo nič o tem.

Izjava.

Zarad svojega glasovanja pri občnem zboru kmetijske družbe sem prejel surovo pismo s podpisom „več občanov“. Obžalujem, da sem obdolžil nekega vodjo tukajšnega konsumnega društva kot pisca, kajti danes sem se prepričal, da je omenjeno pismo spisal 22letni mladenič Jakob Polda, tukajšnji cerkvenik.

V Gorjah, dne 4. novembra 1899.

Josip Žirovnik,
nadučitelj.

Bratje Sokoli!

Preminula je blaga vdova pokojnega dr. Janeza Bleiweisa, prvobornega slovenskega gospa Karolina Bleiweis pl. Trsteniška. Častna naloga vseh narodnih društev torej tudi Sokola je, da se udeležijo korporativno pogreba, ki boče jutri, v torek, dne 7. t. m. ob 1/5. uri popoldne iz hiše žalosti Pred Škofjo 16. Sokoli se zbirajo v telovadnici ob 3/4 in odkorakajo točno ob 4. uri.

ODBOR.

Listnica uredništva.

G. dopisnik na Dolenjskem: Koliko so, ali če so sploh kaj vredne dotične akcije, nam ni znano, morda Vam bode vedel povedati kaj natančnejšega slovenski banir g. Versec v Ljubljani. Da je neki Dunajčan kupil grajščino na Dolenjskem in jo izplačal, večinoma v dotičnih akcijah to smo slišali in govorili se, da omenjeni Dunajčan še vedno kupuje posestva na Kranjskem. Na vsak način treba biti opreznim.

Zahvala.

„Slovensko trgovsko pevsko društvo“ se najsrčneje zahvaljuje vsem narodnim društvom, katera so pospeševala včerajšnjo veselico v „Narodnem domu“, gg. trgovcem ljubljanskim za izredno materialno podporo, narodnim damam za požrtvovalno sodelovanje in vsem udeležencem, kateri so k dobremu uspehu veselice pripomogli.

V torek, dne 7. novembra 1899.

Prvikrat:

Strahovi.

Družinska drama v treh dejanjih. Spisal Henrik Ibsen, poslovenil Fr. Göstl. Režiser g. R. Inemann.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Zatelek ob 1/3. uri. — Konec ob 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. pih. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava v petek, dne 10. novembra, prvokrat: Nova opera: „Dalibor“.

Meteorološko poročilo.

Vlšina nad morjem 306-2 m. Srednji aračni tlak 736-0 mm.

Nov.	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Temperat-ura v °C.	Vet.ovi	Nebo	Padačina v 24 urah
4.	9. zvečer	740.1	10.1	sl. svzhod	jasno	0.0 mm
5.	7. zjutraj	741.1	5.6	sr. svzhod	megla	0.0 mm
	2. popol.	740.5	12.2	sl. svzhod	jasno	0.0 mm
6.	9. zvečer	740.4	8.3	sl. svzhod	jasno	0.0 mm
7.	7. zjutraj	739.6	8.9	sl. sever	skoro obl.	0.0 mm
	2. popol.	738.9	14.3	sl. vzhod	oblačno	0.0 mm

Srednja temperatura sobote in nedelje 13.2° in 8.7°, normale: 6.4° in 6.1°.

Dunajska borza

dne 6. novembra 1899.

Skupni državni dolg v notah.	99	glđ.	85	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	99		35	
Avstrijska zlata renta	117		35	
Avstrijska krona renta 4%	99		70	
Ogerska zlata renta 4%	116		55	
Ogerska krona renta 4%	95		20	
Avstro-ogerske bančne delnice	905		50	
Kreditne delnice.	267		75	
London vista	120		65	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59		—	
20 frankov.	11		78	
20 frankov.	9		58 1/2	
Italijanski bankovci	44		85	
C. kr. cekini	5		70	

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 glđ.

Globoko užaljeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je preminula naša ljubljena soproga, oziroma mati, stara mati, teta in sestra, gospa

Ivana Zitterschlager

soproga sodnega sluga

Zamrla je mirno in Bogu vdano v 47. letu svoje starosti, previdena s tolažili svete vere.

Pogreb nepozabne umrle bo v torek 7. novembra ob 9. uri zjutraj na farnem pokopališču.

Vrhnika, 5. novembra 1899.

(2014) **Žaluojači ostali.**
Brez posebnega obvestila.

Žarko Boltauzer

c. kr. davkarski pristav

Tanica Boltauzer rojena Jesih

poročena.

(1941)

Uipava

Šiška

dne 5. novembra 1899.

Mesto vsacega družega naznanila.

Plesalna izobraževalna šola.

Gospodske ulice št. 3, II. nadstropje (uhod na desni).

Letošnji poučevalni tečaji za dečke in dekleta od 8—14 leta se začno

v ponedeljek 6. novembra 1899. 1.

od 5 do 6 ure popoldne. (Za odrasle početnike od 7. do 9. use zvečer.)

Specialni tečaji za častnike, uradnike, doktorje in profesorje 2krat na teden.

Dijaki se poučujejo v posebnih oddelkih.

Zasobni pouk in pouk posameznim družbam.

Plesalne vaje s klavirjem za bolj izvežbane.

Učence se sprejema in poučuje vsak dan.

Pravočasne prijave se želijo, da se more razdeliti ure.

Izobraževalna plesalna umetnost je v vsakem oziru jako koristna pri odgoji mladine in vpliva blagodejno na organsko življensko delovanje. Poleg tega se združuje družabni ples z gotovimi slavnostnimi čutki duha, vzbuja in pomnožuje čut fine dostojnosti in tako potrebne harmonije ter izdatno povspesuje požlahtnovanje človeka.

Plesalna umetnost odstranjuje hiranje, bolehanje, slabo držanje telesa, na znotranje zvijanje nog, splošno slabotnost, bledico, melanholijo in marsikatero druge bolehe odnosaje. Prežene malosrčnost, plašljivost in indolenco. Provroči zavestno ravno držanje telesa, lepo kretanje, prijetno svezost unanosti in zato je izobraževalna plesalna umetnost okrepjevalno sredstvo prijetno protisredstvo ter je tudi v higieničnem oziru neprecenljive važnosti posebno za dekleta. Gojitev plesa naj bo z duševnim naporom v pravi meri.

Friderik Viljem Lang

profesor koreografije, plesalni umetnik in učitelj vesoljane estetične plesalne umetnosti.

(2011—1)

Učilnica: Gospodske ulice št. 3, II. nadstropje. Govoriti se more od 11—12 ure popoldne in od 1—2 ure popoldne.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Prodajalnica

na Glavnem trgu v Ljubljani, za vsako trgovsko stroko pripravna, se dá takoj v najem s potrebnimi prostori.

(2010—1)

Vprašanja v upravnistvu „Slov. Nar.“.

DR. Illner

stanuje sedaj na Sv. Petra cesti v Mayrjevi palači

(1993-3) v I. nadstropju.

Ordinira oo 8.—9. in od 1.—2. ure.

Za neko večjo trgovino z železom išče se

spreten, trgovinsko izobražen

vodja

ki naj bi bil zmožen nemškega in enega slovanskega jezika. Le gospodje, ki se morejo sklicevati na večletno prakso in so sposobni voditi z dobrim vspehom trgovino, naj pošljejo svoje ponudbe, opremljene s spričevali in curriculum vitae, pod naslovom: Rudolf Mosse, Wien, na „Dunaju 5467“.

(1976—3)

Najvišje priznanje Nj. c. in kr. Visokosti presvetle gospe prestolonaslednika vdove nadvojvodinje Stefanije.

Stefanijine zobne kapljice

lekarnarja

Piccoli-ja v Ljubljani

pvornega dobavitelja Nj. svet. papeže Leona XIII.

Premirane v higieničnih razstavah v Londonu, Parizu, Genevi, v II. mejnarodni farmaceutski razstavi v Pragi in

v jubilejski razstavi na Dunaju 1. 1898.

Vporabljala jih je opetovano Nj. c. in kr. Visokost presvetla gospa prestolonaslednika vdova nadvojvodinja Stefanija v najvišjo Nje zadovoljnost (tajniški dopis iz Laksenburga s 30. dne oktobra 1894) in je glasom objavila Nje gosp. najvišjega dvornega mojstra z dne 27. decembra 1898 št. 230 iz leta 1897 najmilostivejše blagovolila dovoliti, da se smejo po lekarnarju Piccoli-ju v Ljubljani iznajdene in izdelane zobne kapljice imenovati Stefanijine zobne kapljice.

Nekaj kapljic na pavoli se dene v votli (11) c zob in vtolažijo bolečine. (582)

Stanovanje

s tremi sobami na ulico v II. nadstropju, s pritliklinami, odda se

v hiši št. 20 na Resljevi cesti takoj ali eventuelno za februarjski termin.

Povpraša naj se pri Feliksu Tomanu, Resljeva cesta št. 26. (1994—3)

Kavčič & Lilleg

Ljubljana, Prešernove (prej Slonove) ulice št. 1

„pri Zlatorogu“ (21—254)

Zaloga najboljšega špecerijskega blaga po nizkih cenah.

Na drobno in na debelo.

Naznanilo.

Uljudno naznanjam, da se moja

privatna pisarna

in glavni zastop Dunajske zavarovalne družbe v Ljubljani

sedaj nahaja

v Prešernovih ulicah št. 50

v pritličji, nasproti c. kr. glavne poste.

Velespoštovanjem

(2013—1)

Jos. Perhau.

Podpisani gozdarski urad namerava

meblovanje

9 sob za tuje in restavracijskih prostorov

v novem zdravilišči v Toplicah oddati ofertnim potom.

Dobava pohištva mora biti dokončana najdalje

do 20. aprila 1900.

Ponudbam je priložiti račune in mere meblor. Ponudbe naj bodo narejene za čedno pohištvo iz trdega lesa in za mehko popleskano, a ne fladrano. Načrti, iz katerih so razvidne velikostne razmere sob in prostorov, za katere je dobaviti meble, leže pri podpisnem gozdarskem uradu, kjer naj se vložijo tudi ponudbe do 18. novembra t. l. (1975—2)

Grofa Auersperga gozdarski urad v Soteski-Dvor, Kranjsko.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registr. zadruga z neom. zavezo

pisarna v Šelenburgovih ulicah h. št. 3 v Ljubljani sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestue po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobrodelnih, občekoristnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor tudi delavcev in poslov cele dežele se obrestujejo po 5 %.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo. (1688—16)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Naznanilo.

Podpisani uljudno naznanjam, da sem otvoril v lastni hiši

na Starem trgu šte. 11

poleg že obstoječe prodajalnice drugo

trgovino s klobuki in dežniki

ter sem jo oskrbel z mnogovrstno zalogo modnega blaga, raznovrstnih kravat in navadnega ter finega perila, kakor sraje, ovratnikov, manšet itd. po zmernih cenah. Blago je vseskozi novo in solidno. Postrežba prijazna in kulantna.

Za mnogobrojna naročila se priporočam

z vsem spoštovanjem

Blaž Jesenko

trgovec

(2007—2)

Staritrq šte. 11 v Ljubljani.

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.